

CONCORDIA

Tilattavana kauttamme.

- HERDER: »Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit.» Geb. Rmk. 7:70 (+ ulkomaan korotus kaikissa.)
- BIERLING: »Molieres Ausgewählte Werke» geb. Fmk. 8:50.
- ZAPP: »Das Liebesleben eines deutschen Jünglings.» geb. Rmk. 11:—
- KAUTSKY: »Terrorismus und Kommunismus.» In russischer Sprache geb. Rmk. 8:—
- STÖRRING: »Die sittlichen Forderungen und die Frage nach ihrer Gültigkeit» geb. Rmk. 8:—
- VON DER GOLTZ: »Meine Sendung in Finland und im Baltikum». In Vorbereitung.

Suomalainen Kirjakauppa O. Y.

Helsinki. Aleksanterinkatu 15.

Internacia laboro postulas internacian lingvon!

ESPERANTA FINNLANDO

ilustrata revuo internacia, estas rekomendata al la junularo de l' Nordo.

Jara abono: Finnlando Fmk 12, Estonia Fmk 14:50, Skandinavio 6 Kr.

Representantoj: Svenska Esperantoförlaget u. p. a. Stockholm, 1.

Norvega Esperantoligo, Akerbakken 25, Kristiania.

Esperanto-oficejo Finnlanda, It. Teatterikuja 3, Helsinki.

Spesimenoj senpage

SALAMA nopeasti edistyvää suomalainen
HENKIVAKUUTUSYHTIÖ

Vakuutuskanta 31. 12. 19 gäli 230,000,000 mk.

ILMOITAKAA CONCORDIASSA.

CONCORDIA

Pohjoismaiden henkinen
ja toverillinen yhteys.

„Concordia res
parvae crescunt“

NUMERO 4

POHJOISMAIDEN KOULUNUORISON
ÄÄNENKANNATTAJA

TOUKOKUU
1920

Kasvatus kykenemättömyyteen.

Ajatuksia prof. E. Lehmannin erään esitelmän johdosta.

Kaikille, jotka ovat tahtoneet jotain aikaansaada on aina ollut polttava kysymys, miten kauan voidaan vaaratta työskennellä ja miten saadaan paraat tulokset?

Viime aikoina on kokeellisesti koetettu selvittää tämä asia. Monien kaltaistensa esimerkkien joukosta mainitsen vain ruotsalaisen Öhrvallin erään kokeen. Hän antoi koululaisten koettava puikolla osua liikkuvan ristin keskipisteeseen. Ensiksi heidän tarkkuutensa tottumisen johdosta parani, mutta pian alkoi näkyä väsymyksen merkkejä. Tällöin heidän tarkkuutensa alkoi, joskin välillä vähän kohoteta, hiljalleen vähetä, kunnes he lopulta olivat vallan kykenemättömiä osumaan. Öhrvall antoi heidän sitten seuraavina päivinä ja viikkoina yhä harjoitella samaa taas väsymykseen asti, mutta tarkkuus ei vain parantunut, vaan päinvastoin. Hän muutti silloin menettelyä ja lopetti aina osumistarkkuuden ollessa suurimmillaan. Seurauksena olikin, että kokeilijat päivä päivältä huomattavasti paranivat tuloksissaan. Öhrvall tietenkin teki tästä sen johtopäätöksen, että jos paraimman tuloksen saatuun vielä jatketaan samaa työtä, niin hermo- ja lihasvoima pysyvästi liikaraskittuu ja siten vastainen työkyky- ja teko pilautuu. Tämä lienee selitettävissä siten, etteivät työskennellessä syntyvät myrkylliset palamistulokset määrättyä rajaa sivuutettaessa enää ehdi poistua ruumiista, vaan jäävät asianomaiseen elimistönsäan sitä myrkyttämään.

Tämän nojalla selittyvät sitten luontevasti eräät toisetkin useitten amerikkalaisten ja englantilaisten suurtehtailijoiden tekemät kokeelliset havainnot työväestönsä nähden. He ovat huomanneet työläistensä nykyään saavan 8:ssä tunnissa suoritetuksi yhtä paljon kuin ennen 10:ssä tai 12:ssä, siksi että työteho paranee samassa suhteessa kuin liikaraskitus vähenee. Onpa havaittu, että erikoisesti hermoston vireyttä kysyvää työtä ei juuri voida tehdä enemmän kuin 6 tuntia.

~~SP 25143~~

Lyhyesti nämä kokeet siis osoittavat sen, että mikäli tahdotaan saada parhain tötulos ja samalla pysyä jatkuvasti täysin työkykyisenä, ei paraan saavutuksen jälkeen enää saa jatkaa ainakaan samaa työtä.

Tätä vastaan tuskin rikotaan missään niin paljon kuin koulu-alalla. Ensiksi saavat oppilaat istua tuntikausia koulussa ja sitten jatkaa kotona, joten ei 10 tuntia koulutyötä päivässä ole mitään tavatonta. Seuraus onkin, että oppilaat ovat ainakin kunkin tunnin loppupuolen väsyneitä ja tarkkaamattomia ja alkupuolellakin kykenevät vain passiivisesti vastaanottamaan, ollen ainoastaan harvoin aktiivisen vireästi itse mukana.

Mutta ei ainoastaan koulupäivä ole näin nurinkurisesti järjestetty, myös kouluvuosi on väärin jaettu. Talvella, jolloin ihmiset yleensä ovat heikoimmillaan saavat oppilaat pitkän yhtämittaisen lukukauden ponnistella aamusta iltaan, kun sensijaan kesän voima-aika on yhtä pitkää lomaa, joka synnyttää suuren katkeaman säännöllisessä tiedollisessa kehityksessä.

Tämä kaikki on seuraus siitä, että pedagoogit luulevat voivansa eläviä lapsia muovailta kuolleitten kamariteorioiden mukaan sensijaan, että muodostaisivat opetuksen lasten fyysillisen ja psyykillisen laadun mukaan. Ja näin luonnonvastaisesti he uskaltavat tehdä kasvuaikana, jolloin ihmisen elimistö juuri on herkimmillään ja pysyvästi muodostuu hyväksi tai huonoksi. Tulokset tästä nurinkurisuudesta ovatkin alkaneet näkyä. Nuorison innokas itsetoiminta ja aloitekyky on tyystin hävinnyt, heidän sielun- ja ruumiinvoimansa ovat kasvamisen sijaan veltostuneet, joten nuoret eivät enää pysty tarmolla toimimaan ja saattavat nauttia vain kevyesti ja pintapuolisesti. Tällöin kyllä samaiset kasvattajat ovat valmiit omahyväisinä moittimaan nuorison turmeltumusta ja pinnallisuutta lainkaan ajattelematta kenessä syy on.

Tämän asiantilan täytyy parantua, koulutyön täytyy rajoittua lasten voimien mukaan. Tämä onkin mahdollista. Ensiksi näet työajan lyhentyessä työteho paranisi, joten tulokset pysyisivät suunnilleen samoina. Koulujen oppimäärässähän sitäpaitsi kylläkin olisi karsittavaa. Pedagoogit näet huolimatta jokahetkisestä tietomäärän laajenemisesta eivät henno luopua vanhasta, vaan lisäävät korkeintaan uuden siihen. Näin onkin päästy siihen, että koululaiset joko kokonaan sekaantuvat aineiston moninaisuudesta tai sitten korkeintaan tuntevat muinaiset tarinat, vieraat maat ja periaatteelliset saivartelut, mutta ovat outoja oman aikansa ja maansa kaikissa käytännöllisissä kysymyksissä ja sen vuoksi kykenemättömiä täyttämään paikkaansa elämässä, elleivät olisikaan lisäksi saman järjestelmän fyysillisestikin turruttamia.

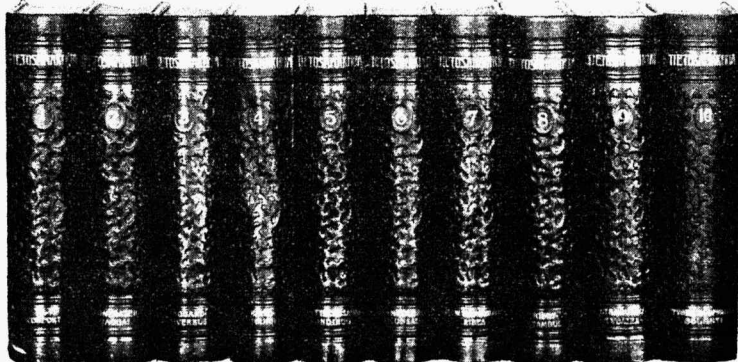
Tässä täytyy tapahtua muutos, ellei tahdota luopua kaikista

toiveista ihmiskunnan tulevaisuuteen nähden. Sillä mitä hyödyttävät kaikki parannussuunnitelmat, jos nuoriso, jota varten ne ovat laaditut ja jonka pitäisi ne toteuttaa, järjestelmällisesti kasvatetaan kykenemättömäksi kaikkea suurta suorittamaan.

Kasvattajat, teidän on valta, teidän vastuu tästä! Mutta, myös me nuoret voimme ainakin sen tehdä, ettemme koskaan jatka samaa työtä havaittuamme, että vireytemme on alkanut laskea. Näin menetellen me ehkä säilymme pystyvinä kerran toteuttamaan sen, jota nykypolvi tuskin enää jaksaa tavoitellakaan.

Ensio Hidén.

21. IV. 20.

Merkkitapaus suomalaisen sivistyksen historiassa.

Kuluvan vuoden alkupuolella ilmestyi ensimmäisen kansallisen suurteoksemme, Tietosanakirjan viimeinen osa. Tämä tapaus on merkikivi suomalaisen sivistyksen kehityksen virrassa. Se on taitekohta kansallisessa sivistyselämässämme. Se merkitsee ajankohtaa, jonka jälkeen opillisella kehityksellämme on se tuki, jota se siihen saakka on kaivannut. Tuskinpa vielä oikein kykenemme täysin tajuamaan nyt tapahtuneen merkityksen. Tulevaisuus on näyttävä ne uljaat hedelmät, jotka neljäntoista vuoden runsas ja tunnollinen työ varmasti on aikanaan kantava.

Tietosanakirjan syntysanat lausuttiin v. 1906. Siitä alkaen on lukuisa joukko ahkeria ihmisiä ututterasti työskennellyt Tietosanakirjamme valmistuksessa. Tämän suuryrityksen onnistumisen

pääansio on suurelta osalt luettava tarmokkaan ensimmäisen toimitussihteerin maisteri *Lauri Hendellin* ansioksi. Sen jälkeen, kun Tietosanakirjan ensimmäinen arkki painettiin lokakuulla 1908 on sitä ilmestynyt jotenkin säännöllisesti, yksi osa vuotta kohden. Täten on vähitellen päästy kuusikymmentäkuusituhantisen hakusanaston loppuun ja rivejä on siinä toinen toisensa jälkeen tullut painetuksi lähemmä satakunta kilometriä.

Ensimmäinen todella suuri kirjallinen aloitteemme on saatettu onnelliseen loppuun. Voimme toiverikkaina odottaa sen jälkeläisten nousevan kulkemaan uranuurtajan jälkiä.

O. A. W.

Tähelpanemiseväärt sündmus Soome hariduse ajaloos.

Käesoleva aasta algul ilmus meie esimese rahvuslise suurteose, entsüklopeedilise sõnaraamatu viimane osa. See sündmus on verstopostiks Soome hariduslise arenemise ajaloos. See on pööre meie rahvuslises hariduselus. See tähendab ajajärku, mille järel õpuslisel arenemisel on see tugi ja alus, missugust siamaale polnud. Vaevalt aga saame meie täielikult selle sündmuse tähtsusest aru. Tulevik peab näitama seda viljakandvust, mis usinus ja häätahtlik töö kindlasti ajajooksul peab kandma.

Entsüklopeedilise sõnaraamatu sündimissõnad öeldi a. 1906 Sellest aastast pääle on hulk usinait inimesi väsimatalt töötanud nimetud sõnaraamatu väljaandmiseks. Selle suurejoonelise ettevõtte õnnistumist võib lugeda suureld osalt energilise toimekonna tsekretääri mag. *Lauri Hendelli* teenuseks. Selle järele, kui a. 1908 oktoobrikuul sõnaraamatu esimene poogen trükiti, on ilmunud korrapäraselt igas aastas üks osa. Nii on pikkamööda jõutud 66,000 sõnalise sõnaraamatuga lõpule.

Esimene tõega suur kirjandusline algatus on õnnelikult läbi viidud. Võime lootusrikkalt oodata selle esimese pioneerile järgnevat suureviisilisemaid teokseid.

O. A. Wuorinen.

Kasvatus andekhevusele.

Mõtted prof. *E. Lehmani* ettelugemiste puhul.

Igaühel, kes on tahtnud midagi teha, on alati olnud põletav küsimus otsustada: kui kaua võib ilma hädaohuta töötada ja kuidas saavutada kõige paremaid tagajärgi?

Viimasel ajal on katsutud katsetega seda asja selgitada ja on tulnud sellele otsusele, et kui tahetakse saada tööst kõige paremaid tagajärgi ja samal ajal püsida alati töövõimulisena, siis ei või kõige parema töösaavutuse järel enam kuidagi jätkata sama tööd.

Selle vastu ei patustata vist kusagil nii palju, kui just koolipõllul. Esiteks saavad õpilased istuda tundide viisi koolis ja siis veel jätkata kodus, nii et 10 tundi koolitööd ei ole sugugi haruldane asi. Tagajärg ongi, et õpilased iga tunni lõpul on väsinud ja tähelepanetud ja alguselgi võivad ainult passiivselt õpetust vastuvõtta, olles ainult harva aktiivselt kõigega kaasas. Aga mitte ainult koolipäev pole nii vastikeksitult korraldud, ka kooliaasta on valesti jaotud. Talvel, kus inimesed on üleüldse nõrgemad, peavad õpilased ühtejärke kogu semester läbi iga päev jõudu pingutama hommikust õhtuni, kuna selle asemel suve jõuaeg on jälle täiesti vaba, mis sünnitab suure murdevahe korrapärasel intellektuaalses arenemises.

See kõik on selle tagajärg, et kooliõpetajad arvavad elavaid lapsi paenutada surnud kabinetiteooriate järele, selle asemel, et moodustaks õpetamist laste füüsilise ja psüühilise kasvatusena. Ja nii loomuvastaseks usaldavad nad teha kasvamisega, kus inimese organism on just võrsumas ja moodustamas kas hääks, või pahaks. Selle vääri talitamise tagajärjed on ka juba näha. Noorsoo vaimustuslik isetegevus ja algatusvõime on täielikult hävinud, nende hinge- ja kehajõud on kasvamise asemel vähenenud, mille tõttu noored ei saa enam kõiga hingega töötada ja võivad lõbutseada ainult pääliskaudselt. Siis on küll needsamad kasvatajad valmis pahandama noorsoo andekuse ja pääliskaudsuse üle, hoopis selle üle mõtlemata, kelle süü see on.

Seda asjaolu peab parandama koolitööd peab seadma laste jõudude järele. See ongi võimalik. Esiteks paraneks töötegemine kooliaja lühendamise ja juures aga töötulud jääksid samasugusteks. Pääle selle võiks ka õppimismäärast nii mõndagi ära jätta. Nimelt ei taha pedagoogid, hoolimata igasilmapilgusest teadmismäära sumenemisest, sugugi loobuda vanast, vaid lisavad ikka uut juurde. Nii ongi selleni jõutud, et kooliõpilased ja täielikult lähevad ainetate mitmekesisuse tõttu segadusse, ehk jälle paremal juhtumisel tunnevad muinasajalugu, võõraid maid ja põhjusmõttelisi peensusi, aga ei tunne sugugi oma aega ja maad kõikides praktilistes küsimustes ja selle tõttu on abitud eluse astudes, kuigi ei oleks sama korralduse poolt füüsiliselt ja psüühiliselt rikutud.

Siin peab sündima pööre, kui ei taheta loobuda kõikidest inimesoo tuleviku suhtes. Sest mis aitavad kõik parandussihitööd, kui noorsugu, kelle tarvis nad kokkuseatud ja kes peab need läbiviima, korrapäraselt andekuseks kasvatatakse.

Pedagoogid, teil on võim, missugune on teie vastus siin? Aga ka meie noored võime küll seda teha, et me iialgi ei jatka, seda tööd. Nii ehk hoiame endid püsti, kuni kord teostame seda, mis praegune põlv küll vaevalt jaksab enam läbiviia.

21. IV. 20.

Ensio Hidén.

Suomen Messut

Suomen saatua talvella 1917 ainakin nimellisen itsenäisyytensä valtiollisessa suhteessa oli sen taloudellinen elämä tunnetun suursodan vaikutuksesta sangen lamaantunut. Tätä tilaa ei suinkaan ollut omiansa parantamaan vuoden 1918 punakapinina, vaan oli sen vaikutus juuri päinvastainen. Mutta »eteenpäin elävän mieli», ja niin myös suomalaistenkin. Elämän jatkamista ajateltaessa oli teollisuuteen ja kauppaan, maanviljelyksen jälkeen, suurin huomio kiinnitettävä. Näitä molempia elinkeinoja ruvetiinkin silloin heti innokkaasti edistämään ja parantamaan. Ja nyt, ensi kesänä, tulevan kesäkuun 27:n ja heinäkuun 5:n päivän välisenä aikana olemme tilaisuudessa tutustumaan näillä aloilla saavutettuihin tuloksiin. Tällöin nimittäin ovat Helsingissä Suomen Messut, Suomen kaupan ja teollisuuden paraati.

Mutta paitsi näitä näyttelytarkoituksia on messuillamme vielä toinenkin tehtävä suoritettavanaan. Niiden avulla on ulkomaalaisia koetettava tutustuttaa maahamme; ja tämä toinen puoli asiassa lienee yhtä tärkeä kuin ensimmäinenkin.

Niinpä nyt koko Helsinkiä laitetaan kuntoon messuja vastaanottamaan. Ja hyvät edellytykset on messuillamme onnistuakin ripeän ja riuskan ylitoimitsijansa Lauri Kuoppamäen johdolla. Toivotan siis: »Näkemiin messuillamme Helsingissä». *O. A. Wuorinen.*

Suomen Koulunuorisopäivät

Kutsu

K. N. L:n XIII vuosi- ja kesäkokoukseen Keravalla kesäkuun 25 ja 26 p:nä 1920.

Suomen Koulunuorisoliiton kesäkokous on se vuotuinen tilaisuus, jona toverikuntiemme jäsenet kautta maan kokoontuvat yhdessä suunnittelemaan vastaista toimintaansa ja sen toteuttamiseksi saamaan iloista, innokasta toivorikkautta samanmielisiltä tovereiltaan. Tänä vuonna on S. K. N. L:n Liittotoimikunta päättänyt pitää tämän kesäkokouksensa Keravalla ja on jättänyt sen toimeenpanon Uudenmaan Toverikuntapiirille. Paljon on tässäkin kokouksessa tehtävä. Kysytäänhän näet nyt, kun koko maailma kuohuu ja kärsii vanhojen rikostensa kiroissa, ja kun meidänkin maamme on saanut kukkuraisen osansa tästä katkerasta kalkista, nuorisonkin auttamishalua ja voimia. Siksipä nyt on koetettava tiukemmin liittää yhteen vielä hajanaiset rivimme, yhdessä järjestettävä toiminta ja tehtävä osaltamme sen eteen työtä, että meillä kerran olisi ehjä ja suuri Suomi ja siinä valveutunut ja voimakas nuoriso.

Suomen opiskeleva nuoriso! Tervetuloa tässä mielessä Keravan kesäjuhille 25—26. VI. 20. Uudenmaan Toverikuntapiiriin puolesta:

Ensio Hidén
(puheenjohtaja.)

Yrjö Hakulinen
(varapuh. joht.)

Kokouspaikka.

Kesäjuhlamme pidetään tänä vuonna Uudenmaan sydämessä, Keravalla. Ympäriällä leviävät maakunnan vauraat viljelmät muodostaen kauniitten metsikköjen kera komean kehysten ihanalle Tuusulanjärvelle. Lähistöllä on myös sen miehen kehto ja hauta, joka ensinnä tajusi Suomen kansan laadun ja luonteen ja sitä sattuvimmin kuvasi, nimittäin Kiven. Lähistöllä on myöskin kansanopisto, jossa kansanlapset tyydyttävät syvää tiedonjanoaan ja palavaa haluaan pyrkiä eteenpäin.

Paikka on siis kaunis, muistorikas ja velvoittava.

Sinne sinua kutsumme. Tule!

Ohjelma.

Juhla avataan kesäkuun 25 p. klo 12 ap.

Avajaisten jälkeen seuraa vuosikokous.

Illalla on osanottajien keskinäinen iltama monipuolisine ohjelmineen.

Seuraavan päivän aamuna lähdetään Kiven haudalle ja mökille, missä on puheita ja esitelmää. Sieltä jatketaan kansanopistolla, missä on vuosikokouksen

jatko sekä sitten keskustelukysymyksiä. Täältä palataan sitten Keravalle viettämään ilta paikkakuntalaisten kanssa vaihtelevan ohjelman avulla. 27 p, varhain aamulla lähdetään Helsinkiin messuille.

Osaanottajat.

S. K. N. L:n vuosikokoukseen on kukin jäsentoverikunta oikeutettu lähettämään yhden edustajan kutakin jäsenmääränsä kymmenlukua kohti. Kesäjuhliin ovat kaikki toverikuntalaiset oikeutettuja osaanottamaan. Huom.! Edustajilla tulee olla valtakirjat.

Maksu ja ilmoittautuminen.

Osaanottomaksu on 20 mk osaanottajalta. Kokoukseen ja juhliin pyydetään hyvissä ajoissa ilmoittautumaan osoitteella: Ensio Hidén, Helsinki. Laivurinkatu 8.

Muita tiedonantoja.

Tänäkin vuonna on hyvät toiveet 50 % alennuksen saamisesta rautatielippujen hinnoista kaikille kokouksen osaanottajille.

S. L. U:n Kesäkilpailut

järjestetään Helsingissä kesäk. 30 p:stä—heinäk. 2 p:ään.

Kilpailu-ohjelma.

Kesäiv. kesäk. 30 p:nä:

klo 9 a p. avajaiset.

aamupäiv. viestinuinti.

” pallo-ottelu.

iltapäivällä:

1. 250 m juoksu koe.

2. Pituushyppy.

3. Keihäänheitto.

4. 100 m juoksu koe.

(5-ottelijat).

5. Kiekonheitto.

6. 400 m viestinjuoksu.

7. Korkeushyppy.

8. 1000 m juoksu (5-ottel.)

Torst. heinäk. 1 p:nä:

klo 9 a. p. 50 m uinti.

” 200 ” ”

aamupäiv.: pallo-otteluja.

iltapäivällä:

1. 100 m loppukilp.

2. Kuulantyöntö.

3. 250 m loppukilp.

4. Seiväshyppyä.

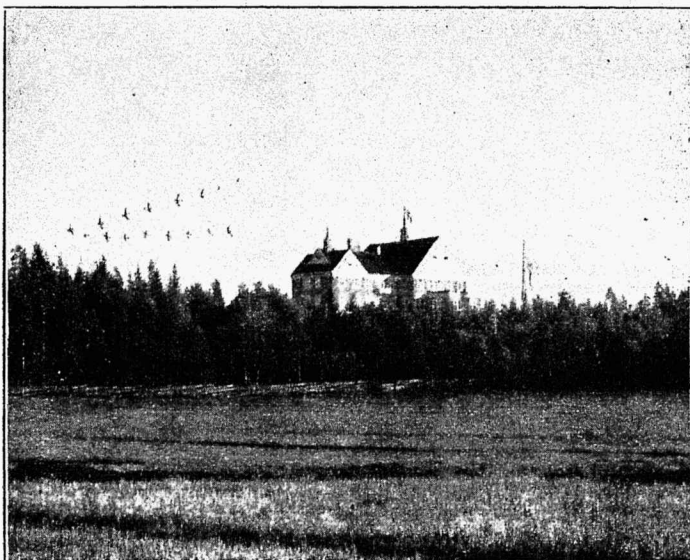
5. 110 m aitajuoksu koe.

6. 4000 m murtomaa-juoksu.

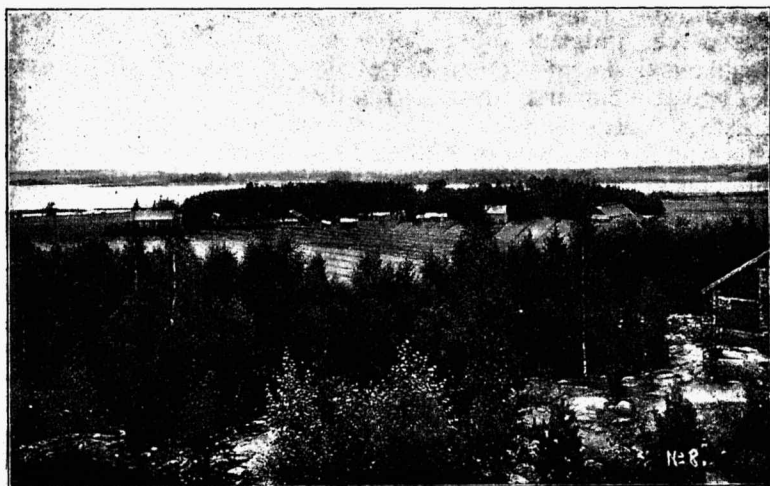
7. 110 m aitajuoksu loppukilp.

Perjantaina heinäk. 2 p:nä: aamupäivällä pallo-otteluja, iltapäivällä: voimistelukilpailu (voim.-ohjelma julkaistu S. U:lehden 11 n:ossa).

Keskustoimikunta.

Tuusulan Kansanopisto.

Näköala Kansanopistolta.

Rahvas sõjariistus.

(Kansa aseissa.)

I.

Rahvas sõjariistus! Need sõnad pildistavad ehk kõige paremini seda olukorda, mis Soomes vabadussõjast, 1918 a. verikevadest algades valitses. Alalise armee kõrval seisab meie võimukas kaitseliit («suojeluskunta»), moodustades üheskoos nii tugeva sõjaväelise jõu, et vaenlasel pole kerge selle vastu seista Kaitseliidu ridades ei seisa mitte ükski meie paremas eas olevad mehed, vaid ka alles sõjaväekohustuse vanusse jõudnud nooredmehed ja halli habemega vanamehed. Kes reameheks ei kõlba, see on muul viisil kaitseliidu tööd püüdnud toetada. Naised õmblevad oma »Lotta Svärd» ühinguis varustusasju ja valmistavad sanitaartarbeid. Lapsed õpivad »oravakompaniides» puustpüssidega sõjakunsti algeid. Just kui oleks Soome rahvas, kes üldise sõjaväekohustuse puute ja raskete rõhumisaastate tõttu oli hakanud muutuma tagasihoidlikuks ja vaiksaks, vabadussõja ajal Valge Soome ridades uuesti noorenenud, saanud tagasi usu oma jõu ja võimise sisse.

Isamaa vabadust armastav osa Soome rahvast tunneb, et kaitseliites on praegusel silmapilgul kogu rahva vabaduse kindlam kants. Nii Soomest, kui ka teisi alles viimasel ajal vabaks pääsenud riiki ähvardab alati hädaoht Venemaa poolt, valitsegu siis sääli Leenin oma juudisoost komissaaridega või muud. Olgu punased või mustad, muid voole ehk ei või Venemaal pidada võimalikukski, keegi Venemaa politika juhtidest ei või unustada selle endist võimsust. Nende püüded on ära summutada neid rahvaste vabaduse oraseid, mis igal pool endise Vene keiserriigi territooriumil päid tõstavad. Muude Venemaast lahtiütelnud rahvaste sõjaline seisukord on Soomest ehk ses suhtes kindlam, et neil vanal ajal said pääaegu kõik sõjaväeteenistusele kõlbulikud mehed endises Vene sõjaväes tarbelise sõjaväelise kasvatusena, nii palju kui see pää külg ka maksma läks. Meil Soomes on asjalugu natuke teist laadi. Soomes ei ole enne iseseisvaks pääsemist olnud mingisugust sarnast kaitseasutust, kus oleks võidud kasvatada tarbelise arvu sõjariistadega ümberkäia mõistaid mehi, kes tarbekorral oleks võinud moodustada aluspõhja Soome armeele. Sellepärast võiski a. 1917 üks Rootsi sõjaasjatundja, käsitades Rootsi sõjalise kaitse küsimust, kirjutada, et Soome võimalik iseseisvaks saamine sugugi ei vähenda Rootsi sõjaväeliste asutuste suurt tähtsust vana vihavaenlase Venemaa poolt alati ähvardava hädaohu vastu. Tema meelest kuluks vähemalt kümme aastat

ära, muidugi kui Soome jõuab nii kaua oma iseseisvust hoida, sõjalise kaitsejõn ja kasvatada tarvilikud reserviosad oma armeele. Nende iseseisvuse esimese kümne aasta jooksul ei oleks Soomel sõjalises mõttes mingisugust tähtsust. Palju paremaks ei muutuks oiukord nimetud kirjutaja mõttes esimese kümne aasta pärastiki. Arusaamine üleüldisest sõjaväekohustuse tähtsusest ei suudaks sarnase lühikese aja sees veel tungida rahva ridadesse. Neile, kellel tuleks lipu alla astuda, tunduks sõjaväeline kohustus raskena, millest arstide abil ehk muil abinõudel katsutakse vabaks saada. See ei paista mitte auasjana, mida igauks omaks kohustuseks loeb täita.

See asjatundja ettekuulutus ei ole täielikult tõeks läinud. Ta ei teadnud, ehk jälle oli unustanud, et just sel ajal Saksa armee ridades olid sõjaväelist kasvatust saamas 27:nda jäägeri-pataljooni nime all Soome alamad, kes sünnitasid Soome armee põhisalga. Samal ajal algasid ka kaitseliidud oma tegevuse. Kas vabatahtlise tuletõrjajate seltsi või mõne muu ühingu nime all kogusid mehed kokku võitluse vastu ettevalmistama. Sõjariistu muretseti siit ja säält. Kõige päält katsusid need kaitseliidud laiemaissse kihtidesse kanda võitluse mõõdapäasematuse mõtet. Kui maast tõugatuina ilmusid kindral Mannerheimi sõjasalgad. Nende kogemus ja varustus olid vaevased, aga neid toetasid rahva kõige paremad ainelised ja vaimlised jõud. Kannuste muinasjutud meie suure luuletaja lauldud läinud aegade võitluste kangelastegudest, vanasti kannatud ülekohtust ja rõhumisest, kindel lootus tulevikku — nendega löid hulgad nii Vene vihavaenlasi, kui ka nendega liitunud petiseid, neid, kelle ainukese pääideena oli isamaa vabaduse kululgi vana hulguste tunnussõna: »panem et circenses».

Soome on suutnud omale luua sõjaväe, mille varustus on, tänu venelasilt saadud suurele sõjasaagile, küllaline, kuigi natuke kirju.

Rootsi asjatundjat oli tõega ses suhtes õigus, et meil ei saada veel aru sõjaväelise kohustuse suurest tähtsusest. Viimased kokkukutsumised näitavad küll, et sõjaväekohustuslises eas olevate noortemeeste juurest hakkab vastikmeelsus sõjaväeteenistuse vastu kaduma. Samal ajal aga tõstetakse eduskunnas, hoolimata Venemaa poolt ähvardavast hädaohust, küsimus alles korraldud sõjaväeasutuse muutmisest tema kalliksmineamise tõttu rahvamiilitsiks.

Ennem juba nimetasin armee täilikus teenistuses koolitud reservosiasid, mille olemasolu on iga sõjaväelise kaitseasutuse elutingimine. Aga just selle puuduse kõrvaldajana on meil rahva päilapseks saanud kaitseliidukorraldusel suur tähtsus.

Kaitseliidud sünnitavad meil puuduva reservi, millega armee ridu häda-ajal võib täita. Need moodustavad samuti selle kooli, kus Soome rahvas õpetakse austama ja armastama oma isamaad, asetades selle vabaduse ja iseseisvuse oma isiklisist püüetest kõrgemale.

Matti Schreck.

Koulunuorison Internationale.

Jugendvereinigung in Bremen.

Ende des Jahres 1918 entstand in Bremen ein Jugendverein mit dem Namen »Zusammenschluss der geistig tätigen Jugend Bremens«. Er wurde von den Schülern der höheren Schulen gegründet und sollte die Aufgabe haben, die Schuljugend besonders durch Vorträge geeigneter Persönlichkeiten einzuführen in die Fragen und Wissensgebiete, die nötig sind zur Gesundung des deutschen Volkslebens. Ausserdem sollten durch allgemeine Diskussionen die Rede fertigkeit und die geistigen Fähigkeiten des Einselnen geübt und gestärkt werden. Auf dieser Grundlage begann die Arbeit des Vereines.

Grosse Schwierigkeiten stellten sich jedoch ihm entgegen. Am meisten schadeten ihm die vielen anderen Jugendvereinigungen, die ungefähr gleichzeitig entstanden und die nur partei-politische Zwecken folgen. Es bestehen jetzt eine deutsch-nationale Jugendgruppe, eine Gruppe der deutschen Volkspartei und noch andere der übrigen Parteien. Diese brauchen, da sie von den bereits bestehenden Parteien ausgehen, unter keinen Geldsorgen zu leiden. Für sie ist es also eine Leichtigkeit, Zusammenkünfte zu veranstalten und auf jede Art und Weise die Jugend an sich zu locken.

Anstatt den Jugendlichen eine möglichst klare Anschauung der bestehenden Verhältnisse zugeben, wird ihnen dort alles durch die mehr oder weniger gefärbten Brillen der einzelnen Partei gezeigt. Es ist klar, dass auf diese Weise keine Vorteile für das Land als ganzes erwachsen können, sondern nur die verschiedenen Parteien ihren Nutzen darausziehen werden.

Dagegen hatte der Zusammenschluss, der allein von den Beiträgen der Mitglieder existieren musste, mit grossen ökonomischen Schwierigkeiten zu kämpfen. Trotzdem wurden viele lehrreiche Vorträge gehalten, auch wurden Theatervorstellungen durch gütiges Entgegenkommen der Theaterdirektionen ermöglicht. Allmählig sank jedoch das Interesse an der ernsten Mitarbeit und die Mitglieder zerstreuten sich wieder, um in die erwähnten Parteigruppen einzutreten. Ein Monatsblatt, das gedruckt wurde, musste sein Erscheinen einstellen und schliesslich wurde September 1919 der Verein in dieser Form aufgelöst und eine Weiterarbeit nur in ganz engem Kreise beschlossen.

Meines Erachtens müssten die lokalen Zusammenschlüsse zu einem einzigen Alldrutschen vereint werden. Die Finanzen eines solchen Vereines würden sich jedenfalls besser gestalten und auch das Zusammenarbeiten mit dem Norden, das Deutschland in jeder Weise so nützlich ist, würde erleichtert werden.

Heinrich Köhring.

Normaalilyseon osasto.

Paavo Virkkunen.

Suomen nuorison kasvattajakunnassa on vähän sellaisia persoonallisuuksia kuin Suomalaisen Normaalilyseon rehtori kymmenvuotiskautena 1908—1918, teol. toht. Paavo Virkkunen. Siitä, miten tulosrikasta hänen rehtorinaikainen työnsä oli, on todistuksena koulu itse sekä sen oppilaitten kiitollisuus. Siitä, miten harvinaisella antaumuksella hänen työnsä on suoritettu ovat todistuksina m. m. lukuisat kasvatus- ja opetustyöstä esiinkasvaneet ja samalla niihin liittyvät kirjat ja kirjoitukset.

Me hänen oppilaansa ihailimme häntä. Hänen olemuksessaan oli jotakin suggeroivaa, jotakin joka teki myöntymyksen helpoksi

ja rikkomuksen vaikeaksi. Ja kuitenkin tai ehkä paremminkin juuri sentähden oli pakkopedagoogi hänestä kaukana. Pakkopedagoogin ja hänen oppilaittensa välillä ei ole mitään yhteisymmärtämystä. Paavo Virkkusen ja meidän välimme oli aina yhdistävä side. Ankaruus ja pakko olivat hänellä aina paikallaan. Katomaisesta kovuudesta ei milloinkaan kysymystäkään.

Paavo — niin häntä kutsuttiin ja yhä edelleenkin entisten oppilaittensa piirissä kutsutaan — käski, neuvoi ja kasvatti aina ottaen oppilaan huomioon. Joskus sanoissa, joskus äänensävyssä, useasti katseessa perusteli hän neuvonsa meille. Nuo perustelut ja ennenkaikkeaa hänen olemuksensa etsivät kuulijassa esiin ikäänkuin oikean virransulkijan, joka avautuessaan suuntaa voimat oikeille urille. Me toisin sanoen rakennutimme keskusteltaessa. Siksi me ihailimme häntä.

Paavo Virkkunen oli koulussamme keskus. Ja hän on koulun-aikaisissa muistoissamekin keskuksena ja sävynantajana. Siitä olkoon osaltaan tämä Concordiankin normaaliilyseonnumero osoituksena.

Suomalaisen Normaali- lyseon Konventin toi- minta syyslukukau- della v. 1919.

Soome Normaallitsee- mi Konvendi tegevus sügissemestril 1919.

Toimintatarmo ja innostus val-
tasi monet koulumme konventin
civikset aivan äkkiä ja voimak-
kaana viime syksynä. Konventin
johtoon tulivat uudella ponnella
alotettavan toiminnan lämpimim-
min elähdyttämät henkilöt, ja jo
ensimäinen varsinainen kokous
osotti sekä vaihtelevan ja run-
eaaan ohjelmaa että lukuisan jä-
senten läsnäolon puolesta, että
edellisen kevään lomaannus oli
häipymässä.

Mutta saman onnistuneisuu-
den leiman, joka vallitsi ensi-
mäisessä kokouksessa, voidaan
sanoa tulleen joka kokouksen
osaksi. Aina oli civikiä useita
kymmeniäkin läsnä. Eikä ohjelma

Tegevuse tahtmine ja vaimus-
tus valdas äkitselt ja hoogsalt
mõnda meie kooli konvendi
liikmetest läinud sügisel. Kon-
vendi juhatusse valiti suure
tegevustahtega isikud, ja juba
esimene korrapäraline koosolek
näitas nii vahetusrikka ja sisuka
eeskava, kui ka suurearvulise
liikmete osavõtu poolest, et eel-
mise kevade loidus oli kadumas.

Sama õnnistumise pitsat, mis
valitses esimesel koosolekul, sai
ka, võib ütelda, igale koosole-
kulle osaks. Alati oli osavõtjaid
mõnedkümned. Ka ei kannata-
nud eeskava iialgi selle all, et
koosolekuid oli nii tihedalt: igas

tuntunut kertaakaan kärsineen yhtään siitä, että kokouksia oli niin tiheään kuin joka viikko. Näet heti kunkin viikon alkaessa toimitettiin tarkka työnjako: määrättiin, kuka mitäkin sai suorittaa; eikä siitä sitten voinut vetäytyä pois, joll'ei sairaus tai muu ajoissa ilmoitettu voittamaton este ollut haittaamassa. Näin saatiin vähitellen konventin kaikki voimat liikkeelle, ja niistä päämääristä vaikeimmin saavutettavaan, joihin pyrittiin, oli päästy.

Heti lukukauden alussa perustettiin konventin yhteyteen »näytelmäseura», t. s. annettiin määrätyn henkilön toimeksi pitää huolta siitä, että näytelmän harrastus konventissa elpyisi. Epäilemättä tämän toimenpiteen välillisenä seurauksena oli, että ruvettiin joka kokouksen yhteyteen järjestämään n. s. »Surprisejä» (yllätyksiä); esitettiin t. s. lavattomalla näyttämöllä huvittavia pikku pätkiä »näytelmän», »oopperan», »dialogin» j. n. e. muodossa. Kun huolenpito »Surpriseistä» sittemmin annettiin määrätyn henkilön huostaan, voidaan sanoa, että konventille oli luotu uusi »traditio»; tämä merkitsi sitä, että paheksuttiin, jos jossain kokouksessa ei ollut mainitunlaista esitystä.

Keskusteluintoa koetettiin myös saada virkoamaan. Usein kohdistui senvuoksi alustus koululaiselämän keskeisimpiin tai muuten kyllin yleistajuisiin kysymyksiin. Puheenaiheena oli m. m. koulu-
pojan finanssit, »bjuudaaminen», harrastukset koulun ulkopuolella

nädalas üks. Nimelt tehti iga nädala algul õige tööjaotus: määrati ära, mis keegi ette kannab ja sellest ei saanud enam keegi keelduda, olgu siis, kui haigus või muud aegalt ette teadatud võitmatud takistused olid segamas. Nii saadi pikkamööda kõik konvendi jõud liikvelle ja sellega oli üks raskematest sihtidest, mille poole püüti, kätte saadud.

Kohe sügissemestri algul asutati konvendi juurde »näiteseltskond» s. t. anti ühele isikule ülesandeks selle eest hoolt kanda, et näitekunsti harrastus konvendis tõuseks ellu. Tingimata oli selle sammu kaudseks tagajärjeks see, et hakati igal koosoleku korraldama n. n. »Sürpriise» (üllatusi); kanti ette ilmu näitelavata lõbusaid katkendisi: »näidendi», »ooperi», dialoogi j. n. e. kujul. Kui nende «sürpriiside» korraldus anti teatud isikuhooleks, siis, võib ütelda, loodi uus »traditsioon» konvendile, see tähendab seda, et pandi pahaks, kui mõnel koosolekul sarnast edendust polnud.

Mõttevahetuse vaimustust katseti ka ellu virgutada. Sagedamini keerlesid selle tõttu läbirääkimised koolielu puutuvate või muude üleüldiselt tuttavate küsimuste ümber. Kõneainena olid muu seas, kooliõpilase finanssid, harrastused väljaspool kooli ehk Püha Nepomuki koera saba j. m. Aga ka tõsisemad küsimused ei jäänud teisele plaanile. Puudutati poliitikat, filosoofiat ja kunsti. Sarnast sõnavahetuse värvirikast tormi, mis need küsimused tihti

tahi Pyhän Nepomukin koiran häntä y. m. Mutta syvällisemmätkään kysymykset eivät saaneet jääda taka-alalle. Kosketeltiin poliitikkaa, filosoφiaa ja taidetta. Sellaista sananvaihdon värikästä temmellystä, johon edellämäinut kysymykset useimmiten johativat, ei tietysti nyt voinut syntyä, mutta osottautui selvästi, että pystyttiin tällaisistakin kysymyksistä kyllin vilkkaaseen mielipiteitten vaiatoon.

Esitelmä pidettiin runsaasti, kuten: Saako taiteilija vapaasti valita aiheensa, Hypnotismi, Aleksis Kivi, Rauhako Venäjän kanssa. Pidettiinpä erityinen esitelmäkilpailukin, jossa saatiin kuulla useita hyvin valmistetuja esityksiä mitä erilaisimmilta aloilta. — Musiikilla oli koko syyslukukauden ajan oma keskeinen asemansa konventin ohjelmistossa öllen omiaan kehittämään ja onnistamaan civisten säveltaiteellisia pyrintöjä. — Kaunokirjallisen taiteen edustajana toimiva »Veikko»-lehti pysyi koko syyslukukauden virkeänä ja runsassisältöisenä. — Kuvaamataiteen alalla saavutetut tulokset olivat julkisestl nähtävänä konventin vuosijuhlassa marraskuun ensimmäisenä lauvantaina.

Tämän juhlan valmistuksiin pantiin paljon aikaa ja vaivaa. Näytelmäkin saatiin harvinaisuutena pystyyn, vaikka kappaleen valinta tuotti vaikeuksia, konventti kun on — kuten luonnollista — kokonaan vailla kassapäitä. Kaikki vaivat palkitsi

sünnitavad, muidugi ei võinud sündida, aga näis selgesti, ett võidi ka neis küsimusis küllalt elavalt mõtteid vahetada.

Referaate peeti kaunis palju, kui näit: »Kas saab kunstnik vabalt omale ainet valida, »Hüpnosismi», »Aleksis Kivi», »Kas rahu Venemaaga». Peeti eriline referaadivõistluski ära, milles kuulda mitmeid hästi ettevalmistud ettekandeid kõige mitmekülgsemailt aladelt. — Muusika oli kogu arendades ja vaimustades õpilaste helikunstilisi püüdeid. — Ilukirjanduslisel alal tegutsev »Veikko»-leht püsis kogu sügissemestri läbi elavana ja sisaldusrikkana Maalikunstis saavutud tähelepanemisväärt tagajärjed olid avalikult väljapanud konvendi aastapidul novembri kuu esimesel laupäeval.

Selle pidu ettevalmistuse pääle kulutati palju aega ja vaeva. Näidendigagi saadi kui haruldusega toime, kuigi tüki valimine sünnitas raskuseid, sest konvendis on — nagu ka loomulik — täielik puude »kassapäädest». Kõik vaevad tasus siiski rohkearvuline ja rahulolev publikum.

Semestri lõpul oli rikkasisuline ühiskonvendidekoosolek, s. t. selle ajani ainukene ühisside, mis teatul määral liitis Helsingi Soome koolide konvente teineteisega. Pärast poole on juba võidud, nagu teada, kõikide nimetud koolide ühiselt korraldud pidusid ärapidada.

Veel olgu nimetud väikene

kuitenkin lukuisa ja tyytyväinen yleisö.

Lukukauden lopulla oli runsasohjelmainen kutsukonventti, t. s. siihen mennessä ainoa yhdyside, joka jossain määrin liitti Helsingin suomalaisten oppikoulujen konventteja toisiinsa. Sittemminhän on kuten tunnettua jo saatu pidetyksi kaikkien mainittujen koulujen yhteisesti järjestämiä juhlia.

Vielä mainittakoon pikkujoulu, joka palkintojen (taidesaavutuksista) ja sekä opettajille että oppilaille osansa antavine joululahjojen jakoineen, viisauden sarvi- ja musiikkikilpailuineen y. m. muodosti loistavan ja hupaisan päätöksen konventin viime vuotiselle toiminnalle.

Todeta voi siis lopuksi täyden tyytyväisyyden siitä innokkaasta konventin asian harrastuksesta, joka koko syyslukukauden v. 1919 vallitsi. Se osotti, että pystyttiin oivaltaamaan yhteistoiminnan suurta merkitystä ja etua.

Yrjö Hakulinen.

joulupidu; mis oma autasudega (kunsttoodetest) ja opetajaile ning õpilastele annetud jõuluingituste jagamisega, »tarkuse sarve»- ja muusikatükkidega j. m. hiilguvaks ja hubaseks konvendi viimase aasta tegevuse lõpupeoks kujunes.

Lõpuks võib siis täie rahulolemise tundega tõendada seda vaimustuslist konvendi asja harrastust, mis kogu sügissemestri läbi valitses. See näitas, et on hakatud arusaama ühistevõuse suurt tähtsust ja kasu.

Yrjö Hakulinen.

Sonja.

(Sanat Leo Anttilan.)

Säv. G. Aspelund.

Doloroso. *p*

Soolo.

Son-ja tyt-tö, sor-ja tyt-tö, su--a muis-tan ain',

Piano.

pp

tumma-tukka, musta silmä, kul-jit rin-nal-lain. Tuo-ta ai-na muistelen mä

f

p

Ped. **Ped.* **Ped.* **Ped.* **Ped.*

kuumin kyynelin, kuin-ka ker-ran e - lä-mäs-sä Sonjaa ra-kas-tin.

*Ped. * Ped. *Ped. *

Detailed description: This system contains a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The vocal line begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The piano accompaniment starts with a bass clef and includes several instances of the pedal point marked with an asterisk and 'Ped.'.

Coda.

Piano.

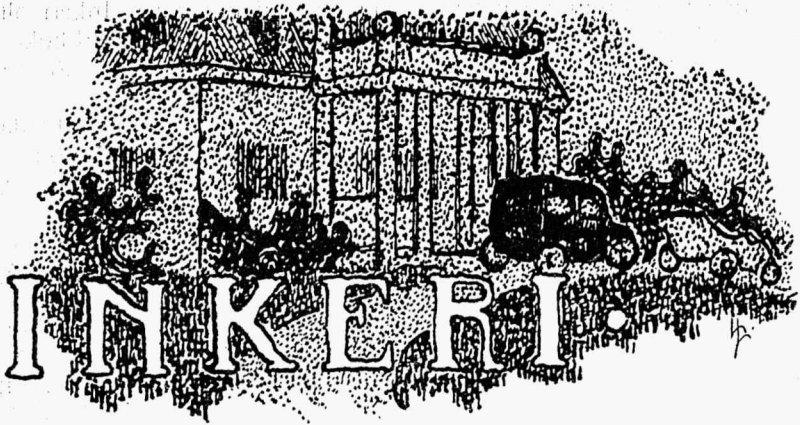
Ped. *Ped.

Detailed description: The Coda section consists of piano accompaniment on two staves. It begins with a piano dynamic marking 'pp' and a hairpin crescendo. The music concludes with a double bar line. Pedal markings include 'Ped.' and '*Ped.'.

pp

*Ped. * Ped. *Ped. *

Detailed description: This system continues the piano accompaniment from the previous system. It features a piano dynamic marking 'pp' and a hairpin crescendo. The section ends with a double bar line. Pedal markings include '*Ped.' and '*'.

Kirj. *Veikko Kerkkonen.*

Auto toisensa jälkeen pysähtyi pankinjohtaja Penttilän upean Munkkiniemessä sijaitsevan talon edustalle. Jokaisesta niistä nousi aina juhlapukuisia neitejä ja herroja. He olivat kutsuvieraita rouva Penttilän nimipäiville.

Tuossa tuli tohtori Pohjola tyttärensä Inkerin kanssa, joka tunsu itsensä ujoksi, sillä hän oli ensi kertaa hienoissa kutsuissa. Sydämmellinen vastaanotto haihdutti kumminkin kaiken pelon ja hän tunsu itsensä turvalliseksi rakkaan isänsä seurassa.

Hänelle esitettiin niin paljon hienoja herroja, jotka osoittivat suurta kohteliaisuutta häntä kohtaan. Tohtori Pohjola tunsu kulkiessaan tyttärensä rinnalla hieman ylpeyttä, sillä hän näki kuinka kaikki loivat uteliaita ja ihailevia katseita häneen ja etenkin Inkeriin, josta olivat kuulleet yhtä ja toista puhuttavan, mutta nyt vasta näkivät ensi kerran. Inkeri, jonka naisellisuus vielä oli itsetiedotonta ja uinuvaa, oli pukeutuessaan hienoston naisen kauneuksiin kiehtovan kaunis.

Pankinjohtaja Penttilän ainoa poika, nuori insinööri Veikko Penttilä, osoitti erikoista ihailua ja kohteliaisuutta Inkeriä kohtaan. He jäivät kahden isän lähtiessä herrojen huoneeseen juttusille. Vieraita saapui vielä joitakuuta.

— Tuolla tulee paras toverini Väinö Kallio kihlattunsa Telma Winterin kanssa, lausui Veikko Penttilä Inkerille.

Inkeri oli kuullut Väinön nimen, siis täällä he tapaavat toisensa. »Väinö kihlattunsa kanssa», nuo sanat soivat hänen korvissaan, ne painuivat syvälle hänen mieleensä ja saivat sydämen rajusti sykkimään. Hän ei tahtonut uskoa niiden merkitystä, mutta kohta hän näki, että se oli totta.

Heidät esitettiin toisilleen. Väinö ei tuntenut enää. Inkeri oli koettanut säilyttää tyyneytensä, mutta se ei ollut onnistunut kokonaan. Ehkä katsoi hän liian kauan Väinöä silmiin. — Väinö sen huomasi samoinkuin Telma.

He kävivät juhlapöytään. Väinö joutui istumaan melkein häntä vastapäätä ja Inkeri oli pakostakin vähän hermostunut. — Mieli-ala oli eloisa; iloista keskustelua, puheita päivän sankarittarelle, maljoja hänen terveydelleen.

Keltaisessa salissa alkoi tanssi. Se oli Inkeristä hauskaa, sillä vielä ei hän ollut siihen kyllästynyt. Kilvan pyysivät herrat häntä tanssiin. Hänen itsetiedoton suloutensa voitti kaikki. —

Eräs tunnettu viulutaiteilija, perheen hyvä tuttava esitti viulunsoittoa. Inkeriä pyydettiin laulamaan. Mutta kuinka uskalsi hän laulaa tällaiselle arvostelevalle seuralle, ei hän ollut vielä koskaan laulanut muille kuin itselleen ja isälleen. Tosin oli hänen laulunopettajansa tuhlannut runsaasti hänelle ylistystä ja kiitosta, mutta nyt hän oli liian heikko esiintymään. Mutta sitten muisti hän Väinön, joka ei häntä ollut tuntenut. Hänelle tahtoi hän laulaa, laulaa sen laulun, jonka hän kerran oli laulanut siellä kotona mansikka-aholla Väinön istuessa hänen vieressään.

Ujona kävi hän pianon ääreen. Hän lauloi, lauloi sydämensä syvimmän kaihon kyyneliä, lauloi puhtaasti, herttaisesti. Kun hän lopetti, näki hän kaikkialla ihailevia katseita. Kättentaputus kaikui kautta salin. Veikko Penttilä kiinnitti tulipunaisen ruusun hänen rintaansa. Inkeri etsi katseillaan Väinöä. Tuolla hän oli — ja Väinö tunsii nyt hänet. — Inkeri lauloi vielä, lauloi ilon kyyneliä, lauloi lemmen salaisinta kieltä, lauloi omaa onneansa. Hän oli illan kuningatar. Herrat olivat nostaneet kauniin marmorisen Venuksen pois alustaltaan ja Inkeri, kaikkien ihailema, ilmielävä Venus nostettiin sen sijaan. Herrat muodostivat piirin hänen ympärilleen ja maljat kohosivat hänen kunniakseen.

Inkeri ei tiennyt oliko tämä kaikki unta vai totta. Hän näki ja tunsii tuosta joukosta kaksi silmää, jotka alati katsoivat häntä, katsoivat niin kummasti, ihailevasti ja rukoilevasti. Ne olivat Väinön silmät.

Ilta kului, ilo oli ylimmillään. Kaikki pyysivät saada tanssia hetkisen Inkerin kanssa. Hän lupasi ja hymyili kaikille antaen kirkkaiden silmiensä säteillä kiehtovan kauniisti. Moni lupaus jäi kumminkin täyttymättä. Väinö tuli ja pyysi tanssiin. He puhelevat niin hiljaa, että sen kuulivat vain he kaksi.

— Tämä kaikki oli niin ihmeellistä, sinä Inkeri täällä — laulusi sinut tunsin, olen kihloissa, mutta olen sinun sittenkin, tahdon selittää sinulle kaiken, siten puheli Väinö kuiskauksin Inkerille heidän tanssiessa. He menivät sivuhuoneeseen saadakseen puhella enemmän.

Telma oli huomannut heidät. Hän ei voinut ymmärtää Väinön menettelyä. Hän seurasi heitä salaa ja jäi verhon taa, josta kuuli selvään jokaisen sanan.

Väinö puheli hiljaa, mutta kiihkeästi: Inkeri, sinun täytyy ymmärtää minua, sinun täytyy antaa anteeksi. Olen rakastanut sinua siitä hetkestä, jolloin silmämme ensikerran sattuiivat yhteen ja nyt rakastan sinua enemmän kuin koskaan ennen.

Nuo sanat olivat Inkerille kultaa kalliimpia. Mutta hänen täytyi jotenkin saada korvausta siitä, mitä oli kärsinyt ja hetken kiivaus saattoi hänet puhumaan sitä, mitä kylmä, tunteeton nainen olisi puhunut.

Hetken hiljaisuuden kuluttua vastasi Inkeri: Väinö, nytkö minut ottaisit, en silloin köyhänä kelvannut. Osait kyllä riistää sydämen rinnastani, poimia tuhat suudelmaa huuliltani, kuiskata korvaani kauneimmat lemмен sanat ja sitten — hyljätä. Nyt on myöhäistä, olethan jo valinnut toisen, ylhäisen. Mene morsiamesi luo. Lienet jo monta neitoa pettänyt, muista, ettet tee sitä enää.

Nuo sanat tuntuivat Väinöstä puukon iskuja kipeimmiltä ja tuottivat polttavaa tuskaa. Hänet tuomitsi se, jolla oli siihen oikeus. Hän itki. Hänen tähtensä oli monta kyyneltä vuotanut, mutta harvoin hän oli itse ikenyt.

Tuossa oli Inkerin edessä mies, jota ainoata hän oli rakastanut, jolle hän kokonaan tahtoi kuulua ja jolle hän oli päättänyt uhrata kaikkensa. Tämä rukoillen pyysi anteeksi mitä oli rikkonut ja pyysi saada rakastaa. Miksi viivytteli Inkeri.

— Väinö, kuiskasi Inkeri hänelle, olen sinun niinkuin ennenkin.

— Kiitos, huudahti Väinö nostaen päänsä ja katsoen Inkeriä ihanasti vielä kyynelissä olevilla silmillään ja painaen tulisen suudelman Inkerin kädelle.

Tämän kaiken kuuli Telma. Hän ymmärsi, että nuo kaksi, Inkeri ja Väinö kuuluivat toisilleen, mutta hän ei voinut hillitä kauempaa, vaan vetäisi verhon syrjään. Kyynelsilmin huudahti hän: Väinö, miksi teit minut onnettomaksi?

Inkeri poistui. Väinö ja Telma jäivät kahden. He olivat vaiti kauan, Telma itkien ja Väinö taistellen sielussaan.

Tuomitse minut, mutta ymmärrä minua, anna anteeksi. Sen täytyi käydä näin. Se oli parempi, että se tapahtui ennen kuin se olisi ollut myöhäistä, puheli Väinö Telmalle.

Tuo hetki oli tehnyt kaksi ihmistä onnelliseksi, mutta rikkonut Telman onnen, tehnyt tyhjiksi hänen ihanimmat toiveensa, hän oli menettänyt kaiken, mikä oli hänelle ollut kallista. —

Väinö lähti pois ja Telma jäi yksin. — Yksin oli hän nyt elämässä. Hän itki katkerasti. Äsken oli hän ollut onnellisin

maailmassa, nyt oli hän onnettomin. Onnea ei ole maailmassa ollenkaan! Tai miksi toisen täytyy olla onneton, jotta toinen voisi olla onnellinen? Tulevaisuus, tuo monelle niin ihana sana, tarjosi hänelle vain surua, tuskaa ja murhetta. Hän oli hyljätty. —

Luonnetta kehittämään!

Moni näinä ahtaina aikoina kysyy, miten parhaiten voisimme korjata hävittävän maailmansodan tuottamat vauriot. Sehän ei ole rajoittunut viljelyskelvottomiksi tehdyille taistelutantereille, vaan on ulottanut kaikille aloille; nykyinen taloudellinen ahdinkotila on siitä johtunut, ja tämä vuorostaan on saanut aikaan lamaanusta sivistysrienoissa ja aate-elämässä, siis puhtaasti henkisissäkin piireissä. Ennenkuin vauriot on korjattu, tappiot muutettu voitoiksi, ennenkuin päästään jälleen kehittymään edelleen, on kuluva vuosikymmeniä vain hävitetyn rakentamiseen ja elämän elvyttämiseen.

Ei kuitenkaan ole kaikki korjattu sillä, että hävitetyt alueet on saatu entiselleen, ja että kauppasuhteet on solmittu jälleen, niin että hyvinvointi asuu joka maassa. Se ei ole kyllin. Näinä kohalokkaina vuosina on opittu panemaan arvoa ihmisten, sekä yksilöjen että kansojen henkisille arvoille, ja on alettu ymmärtää, että uudistuksen pitää tulla *sisältäpäin*. Kun tutkitaan sotaa, kansallista luokkavihaa, tullaan välttämättä siihen lopputulokseen, että jokaisen on itseään kehitettävä omalta osaltaan kyvykkääksi oikein ja erehtymättä punnitsemaan elämänarvoja. Siis: ennenkuin olemme kunnan kansalaisia, sitä ennen olkaamme kunnan ihmisiä, sellaisia ihmisiä, jotka ovat vapaita ennakkoluuloista, puoluekiihkosta ja valtiollisesta sokeudesta, vapaita itsekkyydestä, rahanhimosta ja muista henkisistä myrkytyksistä; olkaamme ihmisiä, joilla on avara sydän ymmärtämään tosi jaloutta ja kauneutta, ja joilla on selvä järki käsittämään, mikä on tärkeätä itsellemme, muille ja aikakaudellemme!

Ihmisen arvon määräävät hänen persoonallisuutensa ja luonteensa. Persoonallisuuksiksi voivat vain harvat kohota, mutta luonteeksi voi kasvattaa itsensä jokainen, jolla vain on kylliksi tarmo ja kaipuuta siihen. Mutta siinäpä juuri vaikeus onkin! Nykyään on jokaisella niin paljon muita tärkeitä ja kerrassaan välttämättömiä harrastuksia, että kaikkein tärkein unohdetaan. Meidän aikamme tarvitsee samallaista herättävää käännettä, kuin oli humanismi

uuden ajan koitteessa tai valistus ennen Ranskan vallankumousta, josta uusin aika lasketaan. Edellisen tunnuslause oli: »takaisin alkulähteille!» jälkimmäisen: »takaisin luontoon!» (Rousseau) ja suurin piirtein voimme sanoa, että ne molemmat lopultakin tarkoittivat samaa. Juuri sellainen saisi meidänkin aikamme hälyytys olla, yhtä yksinkertainen ja selvä, yhtä luonnollinen ja tehokas, kun se vain oikein ymmärretään.

Mutta miten? Kuinka löydämme luonnon? Ehkä siten, että muutamme maalle ja vietämme yksinkertaista maalaiselämää »luonnon helmassa»? Kyllä niinkin, mutta ei niinkään pitkälle tarvitse mennä. On olemassa lyhyt tie, joka vie meidät suoraan luonnon sisimpään; on olemassa avain, joka meille avaa sen salaisimmat kätköt ja paljastaa meille sen suuret salaisuudet, ja se on taide.

Taide on se elvyttävä ja jalostava voima, joka kaikkina aikoina on saanut ihmeitä aikaan. Se ottaa meidätkin kasvatettavakseen, kun vain sille osamme antautua ja sallimme sen tarttua käteemme meitä opastaakseen ja auttaakseen ylöspäin. Taide kätkee itseensä niin paljon voimaa, että kun sitä opimme ymmärtämään, saamme pian tuntea, miten se meitä vahvistaa; tuo taikavoima syöpyy sisimpäämme ja tekee meissä uudistustyötä; se saattaa meidät ymmärtämään, mikä on jaloa ja mikä alhaista, eikä kestä kauan, ennenkuin huomaamme, miten maailma on silmissämme muuttunut; kaikkialla vallitsevat järkähtämättömät kauneuden ja sopusoinnun lait, ja sielläkin, missä ennen erotimme vaan lohdutonta arkipäiväisyyttä, alamme aavistaa jotain suurempaa. Kaikki suuret taiteilijat ovat olleet suuria ihmisiä ja lähestyessämme heitä taiteessa saatamme tuntea heidän lämpimän ihmisyydänsä sykinän. Se antaa uutta rohkeutta ponnistamaan eteenpäin kohti luonnon ja elämän ymmärtämystä, päämääränä tosi ihmisyyys.

Olisi suotavaa, että koululaispiireissä, s. o. toverikunnissa, yhdistyksissä ja muissa kouluseuroissa kiinnitettäisiin enemmän huomiota taiteelliseen kehitykseen koulunuorison keskuudessa. Koulunuoriso on kansan tuleva parhaimmisto; yhteiskunnan kyvykkäin ja senkautta tärkein elimistö syntyy sen keskuudesta, sillähän on hallussaan kansan tulevaisuus; sille ei mikään ole liian hyvää, juuri sen hyväksi koituvilla ponnistuksilla on suurimmat mahdollisuudet tulla runsaasti palkituiksi. Enemmän taidekilpailuja, keskustelukysymyksiä, taiteellisia illanviettoja, musiikki-, kirjallisuus-, maalausseuroja, kaikellaisia aloitteita, vaikka kuinka vähäpätöisiä aluksi, kun niissä vain ilmenee elävä harrastus, mahdollisimman paljon erilaisilla aloilla, sanalla sanoen, enemmän voimaa ja innostusta alkamaan; kun kerran on päästy alkuun, niin loppu käy itsestään, aihe innostaa.

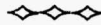
Konserttisaleissa ja taidenäyttelyissä näkee nykyään valitettavan vähän koululaisia. Ja sanotaan, että taidelaitoksilta puuttuu

kannattava yleisö! Syyn ja seurauksen yhteys ei liene vaikeasti havaittavissa. Mikä olisi sen luonnoillisempaa, kuin että kasvatettaisiin nuorisosta tuo yleisö, vieläpä sellainen, joka todella ymmärtää taidetta välittämättä halpahintaisesta roskasta, jota niin runsaalla mitalla tarjotaan nykyaikaiselle yleisölle?

Siinä on laaja työala, mutta harvinaisen kiitollinen. Ja kun kerran saataisi sivistynyt nuoriso nousemaan, kuinka paljon helpompaa silloin kuin nykyisissä olosuhteissa olisi ulottaa vaikutus muihinkin kansanluokkiin, murtaa alas raja-aidat ja uudistaa koko kansa!

Mutta siihen tarvitaan paljon nuorekasta innostusta ja — aikaa.

L. Anttila.

Kaksi viikkoa Tallinnassa.

(Jatk.)

Tahdoin tutustua Tallinnaan, sen nähtävyyksiin ja sen elämään. Tallinna on harvinaisen suuri luonnollinen museo kymmenine puolituhatuotisine rakennuksineen. Siellä ovat säilyneet hyvin entisajan muurit ja tornit osaksi myös vallit ja portit sekä paljon varsinaisia asuinrakennuksia. Niiden arvo on tieteellisessä ja taiteellisessa suhteessa arvaamaton. Kaikkein vanhin ja huomattavin kaupunginosa on keskustassa sijaitseva Toompean linna, joka heti ensinäkemältä tekee juhlallisen vaikutuksen useine hyvin säilyneine torneineen, joista korkeimmalle kohoaa Pikk Herman.

Kiipesin kerran sen huippuun, jossa Viron lippu liehuu todistaen kuka nyt on herra Viron maassa. Tornista oli mainio näköala yli laajan kaupungin. Kirkontorneja laskin lähes kymmenen. Korkein niistä oli tuo vanha kuuluisa Olavin kirkko, jonka bolsevikit kerran muuttivat omaksi juhlahuoneekseen ja pyhittivät omille aatteilleen. Toompean linnan mäellä oli tuo suuri ja komea ryssän kirkko, jonka venäläiset valtakaudellaan rakensivat kaupungin komeimmalle paikalle osoittaakseen sillä mahtavuuttaan. Nyt näkyi osa sen kullatuista kupooleista pudonneen pois ja köyhyyttä todisti se, ettei kupoolia oltu korjattu.

Toompean eräässä uudemmassa rakennuksessa sijaitti Viron perustavan kokouksen sali, jossa myös sain pistäytyä.

Joka päivä näin jotain uutta ja erikoista, joten näköpiirini laajentui ja voin katsella ja ajatella omankin maan asioita suurin piirtein ikäänkuin vieraan silmillä ja mielellä.

Eräänä päivänä pistäysin „Eesti Rahva” museossa, joka sijaitsee Estonian pohjoispäässä. Kävin sisälle. Vastassani oli

suunnattuna ovea kohti vanha ruotsinaikuinen tykki puisella lavetilla raudotettuine puisine pyörineen. Rappukäytävään, joka myös kuului museohuoneustoon oli sijoitettu niin paljon kuin tila salli talonpoikaistalon talous- ja työaseita ja huonekaluja ja paljon muuta. Itse museo, joka on vain osa Tartossa sijaitsevasta päämuseosta, oli vielä järjestelyn alainen, ja valmiina yleisön nähtävänä oli vain yksi sali, jossa kylläkin oli runsaasti monellaista nähtävää. Olipa siellä erään bolshevikirykmentin tulipunainen sangen alkuperäisillä koristuksilla varustettu lippu, samoin bolshevikileipää, joka varmaan rehupitoisuudessaan vei voiton Suomen punikkien vankilaleivästä. Näin valokuvasarjan bolshevikien Rakverressa tekemistä murhatöistä ja hävityksistä. — Muistui mieleeni samanlaiset kuvat Suomesta. —

Eheä ja mieleenpainuva kuva jäi mieleeni tuosta harvinaisen monipuolisesta museosta.

Satuinpa kerran aamupäivällä Tallinan suurimmalle torille ja juuri siihen aikaan, kun siellä oli vilkkain kauppa käymässä. Olin huvitettu näkemään, oliko puutetta tai pulaa ruokatavaroista. — Kaukana siitä. Kaikinpuolinen tavarannrunsaus ilmeni se sitten lihan tai omenain muodossa suorastaan hämmästytti minua. Todistuksena siitä, että virolaisille kelpaa vielä kotitekoinen saippua, olivat ne kymmenet muijat pöydän täyttävine monenlaisine saippuoinen. Kaikki mitä näin, näytti minulle, että Virossa elää vauras talonpoikaisaines, jossa piileekin maan onni.

Mitä eroa Tallinnan ja Helsingin katuliikenteen tai oikeammin sanottuna katuelämän välillä. Paljonkin eroa.

Ei kuulu raitiotievaunujen kilinää, ei sanomalehtipoikien laulua. Mutta ajureita, niitä on hirmuisesti, maksut tosin ovat suhteettoman kalliita. Autot, jotka ovat kaikki hallituksen hallussa ajavat peloittavan kovaa, noilla ahtailla, vilkasliikkeisillä kaduilla. Ihmiset, joita varsinkin keskipäivällä on runsaasti liikkeellä, kävelevät katukäytävien kapeuden tähden pakostakin keskellä katua. Miltei kaikki mieshenkilöt ovat sotilaspuvuissa. Useimmilla on englantilainen sotilaspuku, tosin näkee mitä kirjavimpia sotilaspukuja alkaen ryssän soltun sinelistä ja päättyen virolaisen kadetin siistiin miellyttävään „formuun”.

Katselen näyteikkunoita, varsinkin hintoja. Suomen markka on kolmikertainen Virossa, muttei sittenkään ole useastikaan edullista ruveta kaappoihin. Erään paperikaupan ikkunassa näen Luoties-Venäjän Armeijan postimerkkejä. Sarja 5 kpl. maksaa kolme markkaa, he itse ovat maksaneet markan. Menen sisälle ja ostan kymmenen sarjaa ja saan niistä itse lähettäessäni Etelä-Eurooppaan kuusi kertaa enemmän. — Se kauppa kannattaa.

Sitten kun ilta saapuu vähenee liike kaduilta, mutta

on ihmisiä edelleen runsaasti ehkä enemmänkin kuin päivisin, tosin erilaista yleisöä. Ikäväkseni huomaan, että sotavuodet ovat turmiollisesti vaikuttaneet siveellisyyteen niin Virossa kuin muualla. Eikä sitä suinkaan ole Tallinnassa kohottanut englantilaiset ja ranskalaiset matruusit, joista neitokset nuoretkin, hienosti puetut, kilvan kilpailevat.

Katuvalaistusta ei ole. Vain lukuisien kahviloiden kauppojen ikkunoista loistaa valot. Etsin jotain hienompaa kahvilaa, mutta turhaan. Poikkesin erääseen. Pöytien ääressä sotilashenkilöitä, neitoksia, joiden kasvoista näkyy vain hitunen leveiden hattujen alta. Tupakansavua, lasien kilinää, puheen sorinaa ja olihan siellä sitä-paitsi soittoaakin. Mutta kokonaan puuttui sellainen hieno viihtyisyyden tunne, joka joskus vallitsee jossain Helsingin ensiluokkaisessa kahvilassa.

Tekipä mieleni pistäytyä elävissä kuvissakin „pilditeatterissa” niinkuin virolainen sanoo. Niitä oli runsaasti siellä täällä ja kirkaat valot ja värikkäät kuvat houkuttelivat niihin jokaiseen runsaasti väkeä. Menin erääseen. Suuri ja tilava eteinen muodosti kahvilan. Ostin piletin tällä kertaa aitiopaikan, sillä muistin rahan edullisen kurssin. Pahasti petyin luullessani saaneeni paraimman paikan, sillä sainkin tyytyä istumaan lähellä tuon suuren teatterin peräseinää.

Teatteri oli kylmä, lämmittämätön ankaran polttopuupulan vuoksi. Seiniä koristivat lukuisat maalaukset, jotka kuvasivat hehkuvia lemmenkohtauksia naamiaisista, tanssiaisista ja muusta sen tapaisesta. Itse filmi oli arvoton, italialainen. Lisäksi vielä pari pilakuvaa, jotka eivät edes hymyilyä herättäneet. Mutta täysi teatteri kyllä todisti miten vähään suuri yleisö tyytyy.

Varsinaisia eläviä kuvia seurasi lyhyt venäläinen pilanäytelmä, jossa tietystikin juonen muodosti lemmenseikkailu yllätyksineen ja suudelmineen.

Koetin kuluttaa aikaani parhaan kykyni mukaan, mutta pitkäksi se kävi vähitellen ja mieleni teki Suomeen. Sanomalehdistä luin, olin näet innokkaasti opiskellut viroa ja saavuttanut jonkunmoisen ymmärtämistaidon, että 15 p:nä alkaa Helsingissä reunavaltioiden konferenssi. Siispä päätin, että laivalla ne herrat silloin Helsinkiin menee, kunhan pääsisin mukaan. Vaikeuksia oli paljon luvan hankkimisessa, mutta sain sen kumminkin. Viseerautin passini Suomen konsulaatissa. Sitä varten oli hankittava kumminkin terveystodistus eli taitotodistus, niinkuin virolainen sanoo. Menin erään lääkärin luo. Selitin asiani. Hän tarkasteli minua — katsellen ensin kenkiäni, jotka eivät sattuneet kiiltämään, sitten nosti katseensa ylöspäin aina kasvoihin ja sanoi sitten tjaa. Meni kirjoitus-pöytänsä ääreen ja kysyi varmuuden vuoksi olenko terve. Niin

sain suoritettuani sievoisen summan todistuksen, jonka mukaan olen vapaa kaikista tarttuvista taudeista.

Tammikuun neljäntenätoista saavuin hyvissä ajoin satamaan Väinämöiselle, jonka oli määrä lähteä klo 10 ap. Matkatodistukseni olivat asianmukaisessa kunnossa, joten luulin varmasti pääseväni laivaan. Mutta ei. „Kaikkia herroja ei tähän laivaan laske-takaan”, sanoivat tulliherrat. Siinä sitä oltiin hieman kolkko tunne. Mutta kun hätä on suuri on apu lähellä.

Sattui niin, että Suomen edustaja Virossa, maisteri Reijonen, matkusti itse myös Suomeen ja hänen avullaan pääsin Väinämöisen kannelle.

Alkoipa sitten tulla niitä korkeita herroja ministerejä ja kenraaleja. Auto toisensa jälkeen kääntyi aidan takaa. Virolainen kunniakomppania soittokuntineen saapui myös laivalle. Viron sotaministeri tervehti komppaniaa, joka kuin yhdestä suusta vastasi tervehdykseen. Kivääriliikkeet olivat moitteettomia. Teki miellyttävän vaikutuksen.

Porilaisten marssia soitettaessa erkani Väinämöinen hiljalleen satamasta. Samalla saapui satamaan suuri englantilainen sotalaiva, jonka kannelta matruusit katselivat mitä herroja noin komeasti matkaan saatetaan.

Olin kannella pitkän aikaa. Yhä etämmälle jäi taaksepäin Tallinna ja Viro, tuo maa, jonka kansa on köyhää, mutta yksimielistä. Ei ole siellä luokkavihaa, ei punikkia, ei lahtaria. Siellä on vain yksi yhtenäinen kansa, joka asetti kokonaisuudessaan ensimmäiseksi päämääräkseen ja pyrkimyksen isänmaansa, onnen ja menestyksen. Sillä kansalla on onnellinen tulevaisuus.

Meri oli tyyni. Siellä täällä ajelehtivia jäälauttoja. Ilma suuinen.

Menin peräsalonkiin, jossa diplomaatit istuivat eri pöytien ääressä. Tuossa Viron ministereitä, tuossa Puolan ulkoministeri, hiljainen, tyyni, tumma mies, jota olisi luullut professoriksi. Tuolla latvialaiset upseerit pitävät seuraa muutamien neitien kanssa, joiden puvut ja koko olemus osoittivat heidän kuuluvan hienostoon. Eräs hienosti puettu herrasmies puheli kaikkien kanssa ja aina eri kielellä — myöhemmin sain kuulla hänen olevan suomalaisen lähestystöneuvoksen, joka oli tullut vieraita vastaan. Puolan kieltä kuullessani oli kuin olisin venäjää kuullut; latvian ja liettuan kielestä en saanut pienintäkään käsitystä. Tuskin ne ovat minkään kielen kaltaisia.

Matkalla tarjottiin komea päivällinen. Kun Suomea alettiin lähestyä en malttanut enää olla salongissa, vaan riensin kannelle ja niin tekivät useat muutkin.

Sivuutettiin Suomenlinnan ulkosaaria. Tuossa lähellä jäykkänä

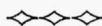
seisoi pieni kalliosaari, jota ympäröi mahtava rautabetoni vyö. Pitkät tykkien piiput pistivät niiden takaa esiin ja kivääri olalla käveli vallilla rannikkotykistön sotilas. Onpa hyvä, että juuri tuo saari sattui olemaan se, mitä ulkomaan herrat ensiksi Suomesta näkivät. —

Niin saavuttiin Katajanokan laituriin, jossa jo etäämmältä näin sankan ihmisjoukon. Olihan siinä useita kenraaleja, silkkihattuisia herroja, komppania valkokaartia soittokuntineen ja paljon muita. Porilaisten marssi kajahti, upseerit tekivät kunniaa ja päät paljasuivat. —

Juhlallinen oli vastaanotto. — Olin jälleen Suomen manterella. Hyvältä tuntui ja arvelin

„Oma maa mansikka
muu maa mustikka”.

Veikko Kerkkonen.

Aavikon taru.

Kirj. „*Spes*“ (= *Toivo Mähönen*.)

1. Mirjam.

Yö lepäs' yllä Arabian aavain:
kumotti taivaan tuhättähti-katto.
hymyi hempeästi kirkas kuu,
satujen unta uinui palmupuu,
ja välkkyi hietameren heljä matto . . .

Toi hellä lännenhenki öiset viestit,
suhisi hiljaa keitaän puissa tuuli . . .
Odotti impi tumma sulhoaan
ovella teltan, koski kanneltaan
ja soitti yksin, kaihoin kuiski huuli:

„Oi joudu, Ali, — Mirjam sua lempii! . . .“
Värisi varsi sorja, nousi rinta,
kasvoilla hehkuu puna, sydän löi,
kimalti kutrit — silmät säkenöi! . . .
Ja kuutamossa päily lähteen pinta.

2. Kuutamon sätu.

Hirnahti yössä orhi,
herskyi hiekka,
häilähti viitta,
välkkyi käyrä miekka —
havahtui impi tumma unelmastaan
ja riemumielin kiirehti hän vastaan

„Odotin kauan, Ali“ —
ääni värjyi —
„erämaa suur' on,
siellä pedot ärjyi“,
rukoili hento sydän Mirjamin
„oi turvaa Alin tie, käs' Allahin!“

Hymyili Ali, silmä
säihkyi tulta,
aaltoili rinta —
Ällös pelkää, kulta,
kavahtaa pedot kyllä Alin miekkaa!
— Ja huulet yhtyi, kuuhut kultas' hiekkaa . . .

Hymisi pyhä tuuli
palmustossa,
suudelmat kuumat
vaihtui kuutamossa —
taivaalle piirsi tähti kulturaladun
ja lehto lauloi lemмен liedon sadun . . .

3. Jäähyväiset.

— „Joko lähdet sa pois,
miks'et jäädä viel' vois?“

— „Saa aamu jo kohta, jo päättyy yö
ja taistohon lähdön aika lyö!“

— „Oi viivy viel' hetki ja suutelo suo!
Ja milloin sa saavut taas Mirjamis' luo?“

— „Kun ruusut ne puhkee ja Saaronin
lilja,
kun keitaissa kypsyy fellahin vilja!“

„Kun antinsa kantaa taatelipuu,
kun maailma eessämme kumartuu!“

— „Entä jos kaadut kultani mun?“

— „Suurta on kaatua taisteluhun!“

„Rubinein lailla loistavat haavat,
ikuisen autuuden saukarit saavat!“

— „Vaan minnekkä jääpi Mirjami-parka?
On Mirjami hento ja syömensä arka . . .“

— „Allah on suuri: ei tahdottaan
varpukaan putoa oksaltaan!“

— „Oi Alini, Alini, Alini mun,
oi palaa taas luokse Mirjamis' sun!“

— „Ma palaan, kun kukkii taatelipuu,
kun maailma eessämme kumartuu! . . .“

4. Profeetan sotajoukko.

Erämaan aamu: satua tai unta!
lkuisen tarun, tai'an valtakunta,
kun päivän tulisoihitu kultaa hietamerta,
on tulta taivas,
taivaanranta verta! . . .

Ihana näky! Ylväs lähtöhetki!
Symbalit soitti: „Matkaan — alkaa retki!“
Ja ratsut korskuu, liput liehui, miekat
hohti

ja mielet paloi
kaukomaita kohti!

Näkyä uljaampaa ei nähdä saata:
niin pitkälle kuin riitti erämaata
sen toisest' äärest' toiseen asti, yhä
vain saapui miestä,
kaikiss' into pyhä.

Säkenöi peitset, häilyi viitat heidän,
hehkuivat kasvot „Maailma on meidän!“
Ja mustain silmäkulmain alta salamoil
„On Allah suuri,
vastustaa ken voi!“

„Jumala yksi on ja profecttansa
Muhamed on ja Arabian kansa
on käännättävä mailman Ismaefin us-
koon!“ —

Ja joukot häipyi
aamun veriruskoon . . .

5. Ja ruusut ne puhkes' . . .

Ja ruusut ne puhkes' ja Saaronin lilja
ja keitaissa kypsyy fellahin vilja.

Ja antinsa kantoi taatelipuu:
Mirjam vartoo ja uneksuu . . .

Tumma on impi ja tumma on ilta,
tummempi taivahan tähdetön silta . . .

— „Oi Mirjami, toivosi turha on,
hän kaatui muureilla Damaskon!“

Ja tummana, tummana saapuu yö,
ja silmä se tummasti tulta lyö! . . .

Ei ymmärrä Mirjam — hymyy kuu,
hän istuu, vartoo ja kuiskii suu:

Ja Mirjam vartoo ja kantelo soi,
mut palmuissa tuulonen vaikeroi:

— „Oi Alini, Alini, Alini mun,
oi palaathan luokse Mirjamis' sun!“

— „Oi Mirjami, toivosi turha on:
hän kaatui muureilla Damaskon!“

Ja tummana, tummana saapuu yö,
ja silmä se tummasti tulta lyö . . .

„Veikko“ n:o 3, 17-10 16.

Rexiänsä ikävöivä.

Kirj. *Käki* (= *Asko Ivalo*).

Tuoll' on mun rexini ain' yhä tuolla.
Ilmajoen rasvaisen pappilan puolla
Voi minun rexini, oi oma Paavoni
Kun et tule jo!

Ilma on kaunis ja kaunis syksy-aamu
meitäpä pelottaapi uuden rexin haamu.
Voi minun rexini, oi oma Paavoni
Kun et tule jo!

Rutku se pauhaapi musta parta suulla
soriampi rexini ääntä on kuulla
Voi minun rexini oi oma Paavoni
Kun et tule jo!

Puulle ne Sillimme opetukset maistaa
Paavon kun kuuli, kas sepä on toista.
Voi minun rexini oi oma Paavoni
Kun et tule jo.

Syys tulee etehen ja kesäpäivä rientää
Vaan minun rexini ei tule sentään
Voi minun rexini oi oma Paavoni
Kun et tule jo.

Tule, tule rexini, tule kotipuoloen
taikka jo menehdyn ikävään ja huoleen
Voi minun rexini, voi oma Paavoni
Kun et tule jo.

„Pillerit“ 26/9 18.

De Curatore Conventus.

— Viimeissimö lauantaino tempore post rucouxem tapahtutum est, ut rex noster in omä personä ilmoittabat magistrum latinae kielae subito sairastuavisse voidareque non tundes suas pitäre. Poici valde iloizebant causa moniarum lubatuntium. In luoceibus arveltum est magistrum Solam tautis Hispanicae causä sairastantem macare.

— Culciebat autem tiebus qui non luvallisi ipsis civibus conventüs nostri ovant, tautemque Hispanicam non sairastabat. Id civēs sanctae simplicitatis non aavistabant lucevantque lexa suas sunnunti vespere tam bene, ut parempiarem lucemisem magister nullus sijans sijantis vaatire uscaltaret. Post lexibus lucevant cives illi sanomalehtes huomaavantque in pienis uutisis tautem oiceam Solmi Solae ilmoittari. Sairastaverat nullam aliam quam amoris tautem. Itaque poici ymmärtäbant, cur latinae tuntis initio quasi hummerus ceitätys punastuvisset.

„Pillerit“ 11/10 18.

KYNÄILIJÄT! Pilapiirtäjät, humoreskien ja artikkeleiden kirjoittajat vitsien ja sananparsien keräilijät, runoilijat y. m. lähettäkää tuotteitanne koululaislehti Kärpäselle (os. Kärpäsen toimitus, Porvoo.)

Onnistuneista tuotteista kunnollinen palkkio! Ruvetkaa vakinaisiksi avustajiksi!

Aiheet koulupiiristä, kirjoitukset lyhyitä, kuvat tussilla!

Koululais-Kustannusliike KÄRPÄNEN.

STOCKMANN

MAANSUURIN
TAVARATALO

Kirjoja nuorisolle

Kaunokirjallisuutta.

H. R. Halli, Neljännen ulottuvaisuuden mies. 7:50.

Lauri Kivinen, Karjalan puolesta. Vapaussota muistelmia Vienan Karjalasta. 10:—.

Ernest Lampén, Meiltä ja muualta. Hauska matkailukirja.

V. T. Lahtimies, Vanhan arvoituksen ratkaisu. Salapoliisi-romaani 8:—.

Sylvia Solki, Kun sydämet eroavat. Romaani. 3:50.

Kurki Suonio, Nuori Seppelä. Runokokoelma 7:—.

Courts-Mahler, Rakkaus voittaa. Romaani. Ilm. jouluksi.
— *PrinsessaOLON perintö.* Tyttöromaani. 7:50.

Jack London, Klondyken kuningas. Romaani. 10:—.

Stein Riverton, Prinssi ja kaunis näyttelijätär. 1:50.

Snorre Sturlason, Kuningastarinoita. Kuvitettu. 9:—, sid. 11:—.

Esperanton oppikirja

Vilho Setälä, Esperanton opiskeluopas 4:—.

Urheilun alalta.

Urheilukalenteri VI. 5:—.

Nuorison itsekasvatuskirjoja.

William G. George, Amerikkalainen nuorisotasavalta. Suomen koulunuorisolliton toimesta suomensi Vilho Setälä 8:—.

Pekka Kalervo, Tahdotko menestyä. Swett Mardenin mukaan 4:—.

Huumoria.

Jalmari Finne, Luru Kiljunen ja hänen Hömppänsä. 4:50.

Veli Giovanni, Jyry Jaakon päiväkirja. Kuvittanut R. Rindell 7:—.

Veli Giovanni, Pilajuttuja ja piirroksia. Sarjajulkaisu, koti- ja ulkomaista huumoria N:o 1—2 à 2:—.

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki.

Kansallis-Osake-Pankki

Helsinki :: Helsingfors

Haarakonttoreita: 120
kaikkiällä Suomessa

Avdelningskontor: 120
överbaltt i Finland

Jaoskonnad: 120
igal pool Soomemaal

Omat varat: (v. 1919 lopussa)

Eget kapital: (vid 1919 års utgång)

Oma kapital: (1919 a. lõpul)

145,000,000 mk.

Oy. Suomen Urheiluaitta Ab.

Helsinki, Fabianinkatu 16.

Urheiluväen urheilu- liike. Hyvin lajiteltu varasto kaikkia urheilu- tarpeita.	Idrottsmännens sport- affär. Vålförsett lager av alla idrottsartiklar.	Sportlaste spordikaup- lus. Hästi varustatud ladu kõigesugu spor- ditarvetest.
---	--	---

Suomalaisten Ylioppilaiden Äänenkannattaja.

Helsingissä, 1920. Helsingin Uusi Kirjapaino-Osakeyhtiö.